

This Question Paper contains 4 printed pages.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. : 100350

181(G)

(March, 2019)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સૂચનાઓ :

- 1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 38 પ્રશ્નો છે.
- 2) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
- 3) પ્રશ્નની સૂચના પ્રમાણે જ જવાબ લખવા.
- 4) પ્રશ્નની સામે લખેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.
- 5) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો.

વિભાગ - A

- નીચે આપેલા 1 થી 10 સુધીના હેતુલક્ષી પ્રશ્નો છે. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો. દરેકનો 1 ગુણ છે.

[10]

- 1) વાહન ને એક અંતર પાછું ખસેડે છે.
(A) અંતરપટ્ટી (B) કોઠાપટ્ટી
(C) પ્રત્યંતરકળ (D) પંક્તિ અંતર નિયામક
- 2) બે આંગળીઓથી છાપવાની પદ્ધતિ ને કઈ પદ્ધતિ થી ઓળખવામાં આવે છે ?
(A) લંબ પદ્ધતિ (B) પગથિયાં પદ્ધતિ
(C) કળસ્પર્શ પદ્ધતિ (D) કળદર્શન પદ્ધતિ
- 3) કાગળ ને નળાકારના દબાણમાંથી મુક્ત કરવા ઉપયોગી છે.
(A) કાગળ કિનારદર્શક (B) કાગળ આધારપટ્ટી
(C) કાગળ મુક્તિકળ (D) કાગળ દાબ ગરગડીઓ
- 4) સાત નંકલો કાઢવા માટે કેટલા કાર્બન કાગળ જોઈએ ?
(A) 5 (B) 6
(C) 7 (D) 8

- 5) બે લીટીઓ વચ્ચે યોગ્ય અંતર રાખવા માટે કઈ કળ ઉપયોગી છે ?
- (A) કળ મોચક (B) હાંસિયા નિયમન કળ
(C) અંતરપટ્ટી (D) પંક્તિ અંતર નિયામક
- 6) કોઠાઓને મુક્ત કરવા માટે કઈ કળ વપરાય છે ?
- (A) હાંસિયા મુક્તિ કળ (B) કોઠા મુક્તિ કળ
(C) કળ મોચક (D) કોઠા નિર્ણાયક કળ
- 7) મસિપટ્ટી ની ખસવાની દિશા બદલવા કઈ કળ વપરાય છે ?
- (A) મસિપટ્ટી સ્થિતિસૂચક (B) મસિપટ્ટી વાહક
(C) મસિપટ્ટી ઉબરનાર (D) પંક્તિ સમસ્થાપન માપ
- 8) મુદ્રાયંત્રમાં રબરના ભાગો સાફ કરવા કયું પ્રવાહી વપરાય છે ?
- (A) કરેક્ટીંગ ફ્લ્યુડ (B) કેરોસીન
(C) સ્પિરિટ (D) પેટ્રોલ
- 9) મુદ્રાઓને સાફ કરવા વપરાય છે.
- (A) કસ્ટર સાફ કરવા માટેનું બ્રશ (B) કડક રેસાઓ વાળું બ્રશ
(C) કરેક્ટીંગ ફ્લ્યુડ (D) ઝીણો સુવાળો કાપડ નો ટુકડો
- 10) 'સ્ટેન્સિલ' પેપર ક્યાં સુધી કાપવું સલાહ ભર્યું છે ?
- (A) 60 (B) 70
(C) 80 (D) 50

વિભાગ - B

નીચેના 11 થી 20 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ છે.

[20]

- 11) 'સ્ટેન્સિલ' પર થયેલ ભૂલ કેવી રીતે સુધારી શકાય ?
- 12) મુદ્રાયંત્રના બે લાભ જણાવો.
- 13) જાવક નંબર કોને કહેવાય ? એક ઉપયોગ જણાવો.
- 14) 'પોલિસી' માપના મુદ્રાયંત્રના પરિવર્તીય નળાકારનું માપ જણાવી તેનો ઉપયોગ લખો.
- 15) બિડાણ કોને કહેવાય ? ઉદા. આપો.
- 16) બારીવાળા પરબિડિયાં ના ફાયદા જણાવો.

- 17) 'કાગળ કિનાર દર્શક' નું સ્થાન જણાવી તેનો ઉપયોગ લખો.
- 18) કાગળનું મધ્યસ્થાન નક્કી કરવાની ક્યારે જરૂર પડે છે ?
- 19) કાગળને ડાબી અને જમણી બાજુએ નિશ્ચિત સ્થાને અટકાવવા કઈ કળો નો ઉપયોગ કરશો ?
- 20) મુદ્રાયંત્રની સંભાળ રાખવા માટેનાં બે કાર્યો જણાવો.

વિભાગ - C

■ નીચેના 21 થી 27 પ્રશ્નોના ત્રણથી ચાર વાક્યમાં જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ છે. [21]

- 21) કળપટના ભાગોના માત્ર નામ જણાવો.
- 22) પરબિડિયાં પર સરનામું કરવાની પદ્ધતિઓ જણાવો.

અથવા

તાજાકલમ વિશે લખો.

- 23) 'પંક્તિ અંતર નિયામક' વિશે લખો.

અથવા

મસિપટ્ટી ની અગત્યતા જણાવો.

- 24) હાંસિયાની ગોઠવણી કેવી રીતે કરશો ?
- 25) મુદ્રાયંત્રની સંભાળ રાખવા માટેના કાર્યો જણાવો.
- 26) 'સ્ટેન્સિલ' કાગળ કેટલા પ્રકાર ના હોય છે ? કયા કયા ? તે વિશે ટૂંકમાં લખો.
- 27) કોઠા બનાવતી વખતે કઈ કઈ કળોનો ઉપયોગ કરશો ?

વિભાગ - D

■ નીચેના 28 થી 33 પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ છે. [24]

- 28) કાર્બન કાગળ ગોઠવવાની રીત જણાવો.
- 29) પત્રવ્યવહારના કાર્યો જણાવો.
- 30) 'સ્ટેન્સિલ' કાગળ કાપતાં પૂર્વે મુદ્રાલેખકે કઈ કઈ તૈયારીઓ કરવી પડે છે ?

અથવા

અધઃરેખા અને સાંધણ રેખા બંને એક નથી. શા માટે ?

31) પ્રત્યંતર કળ કરતાં અંતરપટ્ટી કેવી રીતે તદ્દન ઉલટું કાર્ય કરે છે તે સવિસ્તૃત સમજાવો.

32) 'કાગળ દાબ ગરગડીઓ' વિશે લખો.

અથવા

'મસિપટ્ટી સ્થિતિ સૂચક' વિશે લખો.

33) 'મસિપટ્ટી વાહક' મુદ્રણ કાર્ય માં કેવી રીતે મદદરૂપ બને છે તેની સમજૂતી આપો.

વિભાગ - E

■ નીચેના 34 થી 38 પ્રશ્નોનાં મુદ્દાસર જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ છે.

[25]

34) પરબિડિયાં પર સરનામું છાપતાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.

અથવા

કળસ્પર્શ પદ્ધતિ એટલે શું ? તેના લાભ જણાવો.

35) મુદ્રાયંત્રની સાફ સૂફી માટેના સાધનો જણાવો.

અથવા

દર્શકકળો કઈ કઈ છે ? મુદ્રાલેખનમાં તે શા માટે અગત્યની ગણાય છે ?

36) 'કાગળનું મધ્યસ્થાન નક્કી કરવાની રીતો' ઉદા. સહિત સમજાવો.

37) મુદ્રાયંત્રમાં ચપટડા પોતાની કાર્યવાહી કેવી રીતે કરે છે તે સમજાવો.

38) 'વ્યક્તિગત સ્પર્શ નિયામક' વિશે લખો.

